

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

Αθήνα, 26/08/2024

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 08
Ταχ. Κώδικας: 105 59 - Αθήνα
Πληροφορίες: Κ. Λιακόπουλος
Τηλέφωνο: 2144055235
e-mail: kostis.liakopoulos@gmail.com

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ. : Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Έλλειψη άμεσου εθνικού σχεδιασμού επιδεινώνει ακόμη περισσότερο τη στεγαστική κρίση

ΣΧΕΤ: Η αριθ. πρωτ. **5549/02-07-2024** Ερώτηση.

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ κ.κ. Δούρου Ειρήνη (Ρένα), Ακρίτα Έλενα, Αποστολάκη Ευάγγελο, Αυλωνίτη Αλέξανδρο – Χρήστο, Βέττα Καλλιόπη, Γαβρήλο Γεώργιο, Γιαννούλη Χρήστο, Ηλιόπουλο Όθων, Θρασκιά Ουρανία (Ράνια), Καλαματιανό Διονύση, Κοντοτόλη Μαρίνα, Λινού Αθηνά, Μάλαμα Κυριακή, Μамουλάκη Χάρη, Μεικόπουλο Αλέξανδρο, Μπάρκα Κωνσταντίνο, Νοτοπούλου Αικατερίνη, Παπαηλιού Γεώργιο, Παππά Νικόλαο, Παππά Πέτρο, Πούλου Παναγιού (Γιώτα), Σαρακιώτη Ιωάννη, Χρηστίδου Ραλλία και Ψυχογιό Γεώργιο, αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας γνωρίζουμε ότι μετά από μια δεκαετία αδρανούς στεγαστικής πολιτικής, αναγνωρίσαμε εγκαίρως πόσο έχει οξυνθεί το πρόβλημα και από το μηδέν ξεκινήσαμε να χτίζουμε μια συνεκτική εθνική στεγαστική πολιτική, η οποία ανέρχεται στα 2,3 δις ευρώ.

Στην εθνική στεγαστική πολιτική, το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας έχει διακριτό και σημαντικό ρόλο, καθώς η επισφάλεια στέγης έχει δημογραφικό αποτύπωμα και συνδέεται άμεσα με την απόφαση των νέων ζευγαριών να δημιουργήσουν οικογένεια. Η ποιοτική και προσιτή κατοικία είναι το ζητούμενο για χιλιάδες νέους ανθρώπους, νέα ζευγάρια και οικογένειες. Για τον λόγο αυτό, το Υπουργείο είναι αρμόδιο για τα ακόλουθα υλοποιούμενα και σχεδιαζόμενα μέτρα στεγαστικής πολιτικής:

1. Πρόγραμμα «Σπίτι μου»

Θεσπίστηκε με τον ν. 5006/2022, με αντικείμενο τη χορήγηση χαμηλότοκων ή άτοκων δανείων από πιστωτικά ιδρύματα σε νέα άτομα ή ζευγάρια ηλικίας 25-39 ετών, με σκοπό την απόκτηση πρώτης κατοικίας. Το δάνειο χρηματοδοτείται κατά 75% από την ΔΥΠΑ και δεν οφείλεται τόκος

ενώ το ύψος της χρηματοδότησης από την ΔΥΠΑ για τα δάνεια του παρόντος δεν υπερβαίνει τα 750 εκ. ευρώ.

Υπάρχει σαφής μέριμνα για την τρίτεκνη και πολύτεκνη οικογένεια, καθότι σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.2 περ. η, αν ο δανειολήπτης είναι ή καθίσταται, μετά τη σύναψη του δανείου, τρίτεκνος ή πολύτεκνος, το ποσό των τόκων καλύπτεται από το δημόσιο. Με απόφαση δε του Υπουργείου, ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος διπλασιάστηκε τον Αύγουστο του 2023 και ανήλθε πλέον στο 1 δις ευρώ.

Μέχρι στιγμής έχουν υπαχθεί 9.155 αιτήσεις, έχουν προχωρήσει σε στάδιο σύμβασης οι 7.249 συμβάσεις και έχουν εκταμειωθεί 7.013. Στόχος είναι να έχει ολοκληρωθεί η στέγαση (εκταμίευση) όλων των δανειοληπτών έως το τέλος του 2024. Παράλληλα, εξετάζεται η επέκταση του προγράμματος με διεύρυνση των ηλικιακών και των εισοδηματικών κριτηρίων του.

2. Πρόγραμμα «Κάλυψη»

Με τη θέσπιση του προγράμματος «Κάλυψη», επιδιώκεται η αξιοποίηση του υφιστάμενου αποθέματος διαμερισμάτων του προγράμματος ΕΣΤΙΑ για την υλοποίηση προγράμματος κοινωνικής κατοικίας. Στόχος του προγράμματος είναι η διάθεση τουλάχιστον 1.000 ιδιωτικών κατοικιών ως κοινωνικές κατοικίες σε νέους ηλικίας 25-39 ετών, δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, χωρίς ιδιόκτητη πρώτη κατοικία. Η επιλογή των ωφελομένων γίνεται με αντικειμενικά κριτήρια και με προτεραιότητα στις μονογονεϊκές οικογένειες, τους τρίτεκνους και τους πολύτεκνους. Το πρόγραμμα βρίσκεται σε εξέλιξη, καθώς έχουν υπογραφεί οι προγραμματικές συμβάσεις και με τους 44 Δήμους, που συμμετέχουν από όλη τη χώρα και έχουν στεγαστεί 380 ωφελούμενοι. Το πρόγραμμα καλύπτει το κόστος μίσθωσης της κατοικίας για διάστημα τριών ετών, λογαριασμούς ΔΕΚΟ και τυχόν δαπάνες επισκευών, όπου απαιτείται. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται σε 21,5 εκατομμύρια ευρώ.

3. Πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους»

Το Πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους» υλοποιείται από το 2018 με Διαχειριστική Αρχή τον ΟΠΕΚΑ και στοχεύει στην παροχή στέγης, κοινωνικής στήριξης και εργασιακής επανένταξης αστέγων.

Με το άρθρο 15 του ν. 4756/2020 (ΦΕΚ 235 Α') το πρόγραμμα απέκτησε χαρακτήρα μόνιμης δημόσιας πολιτικής καθώς προβλέπεται η ανά διετία εφαρμογή του από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού. Ο προϋπολογισμός του προγράμματος ανερχόταν σε 10 εκ. ευρώ ανά διετία και το πρόγραμμα υλοποιείται από Δήμος σε συνεργασία με νομικά πρόσωπα αυτών ή πιστοποιημένα ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στην πιο πρόσφατη φάση, εφαρμόστηκε από 42 Δήμους.

Σε εφαρμογή της διάταξης νόμου, εκδόθηκε η αριθ. Δ13οικ./42815/24-06-2021 Κ.Υ.Α. (Β'2788) και η αριθ. Δ13οικ./62914/28-08-2021 (ΑΔΑ: 63ΩΦ46ΜΤΛΚ-ΓΒ9) Πρόσκληση υποβολής Αιτήσεων Χρηματοδότησης βάσει της οποίας εγκρίθηκαν για χρηματοδότηση 23 Σχέδια.

Σύμφωνα με τις Αποφάσεις έγκρισης Σχεδίων, εντάχθηκαν στο πρόγραμμα 558 νοικοκυριά (883 ωφελούμενοι), ενώ εξ' αυτών έχουν στεγαστεί μέχρι στιγμής 546 νοικοκυριά (855

ωφελοούμενοι). Το σύνολο των ωφελοούμενων που έχουν ενταχθεί σε επιδοτούμενη από το πρόγραμμα εργασία ανέρχεται σε 109 και σε επιδοτούμενη από το πρόγραμμα κατάρτιση 55.

Με τη νέα πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης προβλέπεται η αύξηση του προϋπολογισμού του προγράμματος σε 15 εκ. ευρώ ανά διετία και αναμένεται η αύξηση του αριθμού των ωφελοούμενων νοικοκυριών σε 700. Κατ'επέκταση, αυξήθηκαν και οι προβλεπόμενες δαπάνες ενοικίου αναλογικά με τον αριθμό των μελών του ωφελοούμενου νοικοκυριού, κατά 50 ευρώ και εντάχθηκαν δυο νέες κατηγορίες ωφελοούμενων:

- οικογένειες και άτομα που ζουν σε παραχωρημένη οικία από το δημόσιο
- οικογένειες και άτομα που διαβιούν σε επισφαλείς συνθήκες στέγασης.

Αναλυτικά, στην απόφαση προβλέπεται:

Για μονοπρόσωπο νοικοκυριό, ενοίκιο έως του ποσού των 300 ευρώ μηνιαίως, από 250 ευρώ.

Για νοικοκυριό με δυο μέλη έως του ποσού των 350 ευρώ μηνιαίως, από 300.

Για νοικοκυριό με 3 και περισσότερα μέλη έως του ποσού των 400 ευρώ μηνιαίως, από 350.

Οι δαπάνες οικοσκευής αυξάνονται κατά 200 ευρώ και διαμορφώνονται:

- από τα 1000 στα 1.200 ευρώ για μονομελές νοικοκυριό,
- από τα 1100 στα 1300 για νοικοκυριό δυο μελών και
- από 1500 από 1300 για τρία μέλη.

Ίδια αύξηση και ίδια ποσά για δαπάνες κοινοχρήστων και λογαριασμών ΔΕΚΟ.

Για τη νέα κατηγορία δαπανών που αφορά στις επισκευές και έκδοση ενεργειακών πιστοποιητικών, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα ανεύρεσης στέγης στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος, τα ποσά διαμορφώνονται ως εξής:

- Έως τα 900 για μονομελές νοικοκυριό,
- Έως τα 1.000 για νοικοκυριό δυο μελών και
- Έως τα 1.200 για τρία μέλη.

Παράλληλα, έχει προβλεφθεί η συμμετοχή φορέων του Υπουργείου Υγείας που δραστηριοποιούνται στην πρόληψη, αντιμετώπιση, θεραπεία και κοινωνική επανένταξη των εξαρτώμενων ατόμων από ναρκωτικά, αλκοόλ, τυχερά παίγνια και κάθε άλλου είδους εξαρτήσεις (ΟΚΑΝΑ ΚΕΘΕΑ). Στόχος είναι η ένταξη σε επιδοτούμενη εργασία και κατάρτιση του 40% των ενηλίκων ωφελοούμενων (με υποχρεωτικό κατώτατο δείκτη για τους φορείς υλοποίησης το 30%).

Στο νέο πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους» έγινε προσθήκη δαπανών ψυχαγωγίας για τα ωφελοούμενα νοικοκυριά:

- έως 30 ευρώ για μονοπρόσωπα νοικοκυριά και
- έως 50 ευρώ για λοιπές κατηγορίες.

Παράλληλα, αυξήθηκαν οι κοινωνικοί λειτουργοί για την ψυχοκοινωνική υποστήριξη των ωφελοούμενων κάθε σχεδίου. Ειδικότερα, μειώνεται σε 1 ανά 15 ωφελοούμενα νοικοκυριά η κάλυψη από κοινωνικό λειτουργό από 20 που ήταν την προηγούμενη περίοδο.

Επιπλέον, το πρόγραμμα εμπλουτίζεται ακόμη περισσότερο με την εισαγωγή του θεσμού του Υποστηρικτή Ομοτίμων. Ακολουθώντας ευρωπαϊκά πρότυπα και προκειμένου να επιτευχθεί η μέγιστη ενεργοποίηση των ωφελομένων στο πρόγραμμα, πλέον προβλέπεται η δυνατότητα απασχόλησης ενός ατόμου με εμπειρία αστεγίας, του Υποστηρικτή Ομοτίμων (peer supporter).

Τέλος, προστέθηκε η δυνατότητα χρηματοδότησης έως 2 ομαδικών συνεδριών μηνιαίως για τους απασχολούμενους στο πρόγραμμα Κοινωνικούς Λειτουργούς ενώ αυξήθηκε και ο ελάχιστος αριθμός ωφελομένων νοικοκυριών, ανά σχέδιο χρηματοδότησης από 10 σε 15 νοικοκυριά.

4. Πρόγραμμα «Ανακαινίζω Ενοικιάζω»

Το πρόγραμμα θεσπίστηκε με τον ν. 5006/2022 και στοχεύει στην αύξηση των διαθέσιμων προς μίσθωση κατοικιών. Προβλέπει την επιδότηση του κόστους της ανακαίνισης για κενές κατοικίες που θα μισθωθούν έως 40% επί των τιμολογίων εργασιών και υλικών ανακαίνισης και έως 10.000€.

Ειδικότερα, επιδοτείται η ανακαίνιση κατοικιών που:

Α) είναι έως 100 τ.μ. σε αστικά κέντρα, β) ο ωφελούμενος θα πρέπει να έχει τουλάχιστον 50% της επικαρπίας ή της πλήρους κυριότητας, γ) οικογενειακό φορολογητέο εισόδημα έως 40.000€ και ακίνητη περιουσία έως 300.000€ δ) η κατοικία να μην ήταν δηλωμένη ως πρώτη, ούτε μισθωμένη και να είναι δηλωμένη ως κενή στο Ε2 του τελευταίου φορολογικού έτους.

Για να λάβει την επιδότηση ο δικαιούχος θα πρέπει να καταθέσει: α) Τιμολόγια που θα πρέπει να έχουν εξοφληθεί ηλεκτρονικά, β) Ηλεκτρονικό μισθωτήριο μακροχρόνιας μίσθωσης κατοικίας για τουλάχιστον 3 έτη. Ο συνολικός προϋπολογισμός ανέρχεται σε 50 εκ. ευρώ από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Μέχρι στιγμής έχουν εγκριθεί 950 αιτήσεις.

5. Στέγαση δημοσίων υπαλλήλων

Έχει ξεκινήσει ο σχεδιασμός για την αντιμετώπιση του προβλήματος της στέγασης δημοσίων υπαλλήλων (εκπαιδευτικών, υγειονομικού προσωπικού, σωμάτων ασφαλείας κλπ) που υπηρετούν σε τουριστικές και δυσπρόσιτες περιοχές της χώρας. Με τη συνεργασία των συναρμόδιων Υπουργείων, είναι σε εξέλιξη η διαδικασία καταγραφής αναγκών και εξέτασης οικονομικών και φορολογικών κινήτρων, καθώς και οι δυνατότητες αξιοποίησης δημοσίων και δημοτικών ακινήτων. Στο πλαίσιο αυτό μάλιστα, μαζί με το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής αναλάβαμε κοινή πρωτοβουλία ώστε να δώσουμε μόνιμη λύση στο πρόβλημα στέγασης των γυναικών και ανδρών του Λιμενικού στο Καστελόριζο, όπου το υπουργείο μας ολοκλήρωσε την παραχώρηση ενός πολύ μεγάλου οικοπέδου, στο οποίο θα ανεγερθούν διαμερίσματα για τη διαμονή του προσωπικού του Λιμενικού Σταθμού Μεγίστης.

6. Επίδομα Στέγασης

Ως ενισχυτική παρέμβαση για την πρόληψη και αντιμετώπιση της στεγαστικής επισφάλειας νοικοκυριών χαμηλού ή μεσαίου εισοδήματος που διαμένουν σε ενοικιαζόμενη κατοικία, υλοποιείται το πρόγραμμα του Επιδόματος Στέγασης. Το Επίδομα παρέχει 70 έως 210 ευρώ τον μήνα ανάλογα με τη σύνθεση της ωφελούμενης μονάδας, έχει συνολικό ετήσιο προϋπολογισμό

400 εκατ. ευρώ από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού, ενώ ο μέσος αριθμός των ωφελοούμενων νοικοκυριών για το 2023 ανήλθε σε 264.531.

Η υποβολή των αιτήσεων για το Επίδομα γίνεται από τους πολίτες απευθείας με κωδικούς taxis είτε διαμέσου των αρμοδίων υπηρεσιών των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων και των Κέντρων Κοινότητας, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του προγράμματος. Συναρμόδιες υπηρεσίες για την υλοποίηση του προγράμματος είναι η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλιση ΑΕ (ΗΔΙΚΑ) και ο ΟΠΕΚΑ.

7. Κοινωνική Αντιπαροχή

Με τον ν. 5006/2022 θεσπίστηκε η Κοινωνική Αντιπαροχή ως η σύμβαση με αντικείμενο τη σύμπραξη φορέων της Γενικής Κυβέρνησης με ιδιώτες αναδόχους κατά την οποία ο ανάδοχος ανεγείρει με δικές του δαπάνες κτίριο επί αδόμετου ακινήτου του φορέα και το αντάλλαγμα του συνίσταται στην εκμετάλλευση για ορισμένο χρονικό διάστημα του ακινήτου με την παράλληλη υποχρέωσή του να εκμισθώνει μέρος αυτού σε δικαιούχους έναντι προκαθορισμένου μισθώματος. Η επιλογή του αναδόχου γίνεται μετά από δημόσια πρόσκληση που απευθύνει ο φορέας, στον οποίο ανήκει το ακίνητο. Μετά από το πέρας του χρόνου εκμετάλλευσης, ο ανάδοχος υποχρεούται να παραδώσει το ακίνητο στον ιδιοκτήτη φορέα. Για την εξειδίκευση των προβλέψεων του νόμου έχει συσταθεί Ομάδα Εργασίας.

8. Κοινωνική Στέγαση για τις πλέον ευάλωτες ομάδες

Έχει ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης πιλοτικό πρόγραμμα με τίτλο «Δημιουργία δικτύου κοινωνικής/οικονομικά προσιτής κατοικίας», το οποίο θα εφαρμοστεί στους Δήμους Αθηναίων και Θεσσαλονίκης.

Στόχος της προτεινόμενης παρέμβασης είναι η πρόληψη και αντιμετώπιση του στεγαστικού αποκλεισμού ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού που απειλούνται ή βιώνουν έλλειψη στέγης μέσω της ένταξης μέρους του αδρανούς ιδιωτικού και δημόσιου στεγαστικού αποθέματος σε ένα σχήμα οικονομικά προσιτής ενοικιαζόμενης κατοικίας. Ειδικότερα, προβλέπεται η παροχή κινήτρων σε ιδιοκτήτες να ενταχθούν σε μια δεξαμενή κοινωνικών ενοικιαζόμενων κατοικιών και η διάθεση των κατοικιών αυτών στο πλαίσιο εφαρμογής προγραμμάτων στεγαστικής συνδρομής, με συμβόλαιο μακροχρόνιας μίσθωσης με χαμηλότερο μίσθωμα για ευάλωτες ομάδες.

Η χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης περιλαμβάνει τα κόστη ανακαίνισης 100 διαμερισμάτων, 70 στο Δήμο Αθηναίων και 30 στο Δήμο Θεσσαλονίκης, καθώς και δαπάνες τεχνικής συνδρομής με συνολικό προϋπολογισμό 1.642.628 ευρώ για περίπου 220 ωφελοούμενους.

Φορείς υλοποίησης του έργου είναι η ΕΑΤΑ Α.Ε. και η ΜΑΘ Α.Ε. αντίστοιχα. Έχουν υπογραφεί οι απαιτούμενες προγραμματικές συμβάσεις με τους Φορείς και έχουν εκδοθεί οι σχετικές Αποφάσεις ένταξης των έργων στο ΠΔΕ.

Σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΤΑΑ, το ορόσημο πληρωμής του έργου προβλέπεται για το πρώτο εξάμηνο 2025, οπότε και προβλέπεται η ολοκλήρωση της ανακαίνισης των διαμερισμάτων.

9. Επίδομα Στεγαστικής Συνδρομής Ανασφάλιστων Υπερηλίκων

Το εν λόγω επίδομα στεγαστικής συνδρομής ανασφάλιστων υπερηλίκων χορηγείται σε ανασφάλιστα μοναχικά άτομα, τα οποία έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό έβδομο (67^ο) έτος της ηλικίας τους ή ζεύγος ανασφάλιστων, συνδεδεμένων με γάμο ή με σύμφωνο συμβίωσης εκ των οποίων τουλάχιστον ο ένας έχει συμπληρώσει το εξηκοστό έβδομο (67^ο) έτος της ηλικίας του. (άρθρο 24 ν. 4756/2020). Το ύψος του επιδόματος ισούται με το ποσό του συμφωνηθέντος μισθώματος, με ανώτατο όριο το ποσό των 362€. Σήμερα επιδοτούνται περίπου 700 υπερήλικες με το ετήσιο ποσό το 2023, να ανέρχεται σε 2.750.000 ευρώ.

10. Δομές Αστεγών

Λειτουργούν 12 Υπνωτήρια, 7 Ξενώνες και 12 Ανοικτά Κέντρα Ημέρας Αστεγών. Η συνολική δυναμικότητα στις δομές φιλοξενίας ανέρχεται σε 1.070 κλίνες. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, στους Ξενώνες Μεταβατικής Φιλοξενίας και στα Υπνωτήρια Αστεγών φιλοξενούνται 704 άτομα εκ των οποίων:

- 540 άνδρες
- 164 γυναίκες
- 7 ανήλικα παιδιά
- 226 άτομα ηλικίας 67 ετών και άνω
- 88 άτομα αλλοδαπής υπηκοότητας

Απέναντι στις προκλήσεις, η στεγαστική πολιτική εξελίσσεται πολύ δυναμικά, με μια πληθώρα στεγαστικών προγραμμάτων, που δεν στοχεύουν αποκλειστικά στην πρόληψη από συνθήκες επισφαλούς στέγασης και αστεγίας, αλλά και στην ενθάρρυνση νέων ατόμων και νέων ζευγαριών να κάνουν το δικό τους ξεκίνημα. Ταυτόχρονα, η παροχή οικονομικά προσιτής κατοικίας σε πολλές χιλιάδες συμπολίτες μας έχει ως αναπόφευκτο επακόλουθο, εκτός από το να επηρεάσει θετικά τις ζωές των ωφελουμένων, να επηρεάσει, ή έστω σε ένα βαθμό να αναχαιτίσει, και τις αυξήσεις των τιμών των ενοικίων, δεδομένης της μειωμένης -κατά πολλών χιλιάδων ατόμων- ζήτησης για μίσθωση στέγης.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ